

Obres completes

Joan Maragall

La Iglésia cremada

Jo mai havia oït una Missa com aquella. La volta de la iglésia esgalabrada, les parets fumades i escrostonades, els altars destruïts, absents, sobretot aquell gran buit negre al fons on fou l'altar major, la solera invisible sota la pols de la runa, cap banc per a seure, i tothom dret o agenollat de cara a una mesa de fusta amb un Sant Crist damunt i un torrent de sol entrant per l'esgalabrat de la volta amb una munió de mosques dansant en la llum crua que aclaria tota la iglésia i feia semblar que oïem la Missa al mig del carrer. El sol queia de ple en la mesa de fusta on el capellà, pobrament ornamentat, celebrava; mentres en el chor, sense barana, cantaven els altres, arrambats a la paret per a no caure endavant...

Jo mai havia oït una missa com aquella. El Sacrifici era allí present, viu i sagnant, com si el Crist tornés a morir pels homes, i altra vegada en el Cenacle hagués deixat el seu Cos i la seva Sang en el Pa i en el Vi. El Pa i el Vi semblaven fets de fresc: l'Hòstia semblava palpitant, i el vi, a l'ésser abocat al calze a la llum del sol, semblava sang que rajava... Jo mai havia oït una Missa com aquella.

I estic ben cert que tots érem allí, davant del Sacrifici celebrat en la pobra mesa de fusta blanca, davant del Crist maltractat, que era tot son ornament entre la pols i la runa i el vent i el sol que entraven, i sentint encara entorn nostre el rastre de destrucció i blasfèmia que tan de poc havien passat per aquell mateix aire, on ara tornava a fer-se present el Sacrifici, el sentíem com mai l'haguéssim sentit i ens penetrava amb una virtut nova i actual, com sols poguessin haver-la experimentada els primers cristians perseguïts i amagats en un recó de les catacumbes, delitant-se majorment entre el perill i la negació, en la iniciació del Misteri redemptor...

I llavors m'assaltà el pensament, el sentiment, de que la Missa sempre hauria d'ofrir-se aixís, tremolant, i me semblà que després d'ofrir el Sacrifici, el capellà se girava de cara a la gent que anaven entrant encara pel portal sense porta, la gent del carrer, corpresos al passar de veure al descobert la celebració del Sant Misteri i aturant-s'hi encantats; que el capellà –dic– se girava i deia, cridant, a la gentada:

«Entreu, entreu, la porta és ben oberta; vosaltres mateixos us l'heu oberta amb el foc i el ferro de l'odi: i ara heu's aquí que trobeu a dintre el Misteri més gran de l'Amor rediviu. Destruïnt la iglésia heu restaurat la iglésia, la que se fundà per a vosaltres, els pobres, els oprimits, els desesperats... I com ara la vèieu tancada, enriquida per dintre, emparada pels qui hi venien a dormir el seu cor en la pau de les tenebres, vosaltres, amb la vostra pobresa i la vostra rebel·lió i la vostra desesperació, n'heu investit la porta, i en els murs tan fermes heu obert la bretxa, i us l'heu reconquistada. I a nosaltres, els seus ministres, heu tornat, amb la persecució, l'antiga dignitat, i a la nostra paraula l'eficàcia amb la vostra blasfèmia, i al Misteri de la Sang una virtut ja quasi desconeguda, amb la sang nova que s'ha vessat en la lluita. Que és estrany! El foc ha construït, la blasfèmia ha purificat, l'odi al Crist ha reinstaurat al Crist en sa casa... Aneu-hi entrant, aneu-hi entrant; aquí el trobareu com encara no el coneixíeu, com Ell és en vida i veritat, com Ell vol ésser conegut pertot, i sobretot, per vosaltres...»

Quan astorada, eh?, s'hauria quedat la gent, quant muda i bocabadada, si el capellà s'hagués girat sobtadament dient-los aquestes o semblants paraules! I jo estic en que les digué, o que tals paraules estaven en els aires d'aquella iglésia cremada; perquè jo les vaig sentir, no sé com, però sí sé que em retrunyien per dintre, que m'eixordaven. Aixís, quan el moment august, el sacerdot alçà davant la gent l'Hòstia i el calze, el Crist se'm féu tan present, tan viu en el meu cor, que no puc dir-ho... Jo mai havia oït una Missa com aquella; i, en comparació, puc dir que mai havia oït Missa. [...]